

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/5036
SK 132

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.334/1733/5990
Konu : Yazılı soru önergesi

18 / 12 / 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 12/05/2016 tarihli ve 43452547-120.07-35570 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Diyarbakır Milletvekili Ziya Pir tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5036 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAG
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.334/1952/6763

Konu : Yazılı soru önergesi

18 / 12 / 2016

Sayın Ziya PİR
Diyarbakır Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5036 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Türk ceza mevzuatında "siyasi tutsak" kavramı yoktur. Ceza infaz kurumlarında, haklarında verilen mahkûmiyet kararı kesinleşen "hükümlü"ler, mahkûmiyet kararı verilen ancak hükmü kesinleşmemiş "hükümsüz"ler ile mahkemeler ve sulh ceza hâkimliklerince tutuklama kararı verilen "tutuklu"lar barındırılmaktadır.

Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarında, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

II- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanunun "Hükümlülerin Nakilleri" başlıklı dokuzuncu bölümünün "Nakiller" kenar başlıklı 53., "Kendi istekleri ile nakil" kenar başlıklı 54., "Disiplin nedeniyle nakil" kenar başlıklı 55., "Zorunlu nedenlerle nakil" kenar başlıklı 56. ve "Hastalık nedeniyle nakil" kenar başlıklı 57. maddelerinde, nakillerin nasıl yapılacağı hususu ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Ceza infaz mevzuatımızda "sürgün" şeklinde bir uygulama bulunmamakta olup, başta zorunlu nakiller olmak üzere, hükümlü ve tutuklular mevzuata uygun olarak bulundukları ceza infaz kurumlarından başka ceza infaz kurumlarına nakledilmektedirler. Başka ceza infaz kurumuna sevk edilen hükümlü ve tutukluların sevklerinden önce gerekli sağlık kontrolleri yapılmakta ve güvenlik önlemleri alındıktan sonra sevk işlemleri gerçekleştirilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular, mevzuat hükümleri çerçevesinde, kapasitesi yoğun olan ceza infaz kurumlarından kapasitesi uygun olan ceza infaz kurumlarına nakledilmekte olup, hükümlü ve tutukluların ailelerine yakın ceza infaz kurumlarında barındırılmaları bazen mümkün olamamaktadır.

III- Kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri, idarî denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri, sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları, yine,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

IV- Arama, 5275 sayılı Kanunun "Arama" kenar başlıklı 36. ve Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün, "Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım" kenar başlıklı 46. maddesinde düzenlenmiştir.

Arama hükümlerini düzenleyen ceza infaz mevzuatımız, Ülkemizin taraf olduğu sözleşmeler ve uluslararası düzenlemeler dikkate alınmak suretiyle hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında REC (2006) 2 sayılı Tavsiye Kararının "Arama ve Kontroller" başlığını taşıyan 54. maddesinde, görevlilerin arama yaparken uyacakları detaylı prosedürlerin olması, arama yapılacak hallerin ve arama şekillerinin ulusal mevzuatta düzenlenmesi, aranan kişilerin küçük düşürülmemesi, aramanın hemcins olan görevliler tarafından yapılması gibi hususlara yer verilmiştir. Tüzüğü'nün 46. maddesinde yer alan düzenleme de söz konusu Tavsiye Kararındaki hükümler ile paralellik arz etmektedir.

Aramanın amacı, kurumda bulundurulması yasak olan eşya ve kanunla yasaklanan uyuşturucu maddelerin yanı sıra telefon ve sim kartı gibi haberleşme araçlarının ceza infaz kurumuna girişinin önlenmesi ayrıca bıçak ve jilet gibi kesici ve bereleyici aletlerin kuruma girişinin önüne geçmektir. Ayrıca, terör örgütlerinin eğitim dokümanları ve dışarıya olan bağlantılarını kesmek için her türlü haberleşme evrak ve belgelerinin kuruma girişinin engellenmesi hedeflenmektedir.

V- Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmeliğin "Giyim eşyaları" kenar başlıklı 7. maddesinde; hükümlülerin koğuş, oda ve eklentilerinde birer adet palto, manto ve mont, iki adet ceket veya ceket yerine kullanılabilen hırka, dört adet pantolon ve/veya etek, bayan için iki adet elbise, bir takım eşofman, dört adet gömlek, iki adet kazak, iki takım pijama, bir spor ayakkabısı, bir kışlık ayakkabı, bir iskarpin, üç adet tişört, iki adet kravat, bir adet kemer, gerektiği kadar iç çamaşırı, çorap, bir terlik,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

havlu ve bir bornoz ile kaşkol, 25/11/1925 tarihli ve 671 sayılı Şapka İktisâsı Hakkında Kanuna aykırı olmayan bir adet şapka bulundurulmasına izin verileceği, hükümlülerin; ceza infaz kurumu dışından getirilmesine izin verilen giyim eşyalarından eskiyenlerini, yenileriyle değiştirebileceği hükümlerine yer verilmiştir.

VI- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

A) 07/03/2016 tarihinde Diyarbakır D Tipi Ceza İnfaz Kurumundan Osmaniye 1 Nolu T Tipi Ceza İnfaz Kurumuna geçici olarak nakilleri yapılan soru önergesinde bahsi geçen hükümlü ve tutukluların jandarma görevlilerince teslim alınarak, Kuruma kabullerinin yapıldığı ve oda plânlaması için geçici 1 ve 2 nolu odalara yerleştirildikleri,

B) Hükümlü ve tutukluların araçtan inmelerinden itibaren jandarmaya teslimi ve içeri alınarak geçici odaya girişlerine kadar tüm işlemlerin Kurumdaki sabit kameralar ve el kamerasıyla kayıt altına alındığı,

C) Soru önergesinde belirtilenlerin çıplak olarak arandıklarına veya darp edildiklerine dair iddiaların gerçeği yansıtmadığı, ayrıca Kurum aile hekimi tarafından hükümlü ve tutuklulara ilişkin düzenlenen raporlarda darp ve cebir izine rastlanmadığının belirtildiği,

Ç) Hükümlü ve tutukluların aileleri tarafından getirilen giyim eşyalarının Kurum emanet eşya görevlisi tarafından kayıtlarının yapılarak ilgililerine teslim edildiği,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan